

Som 5te vidne fremstod fyrbøter ombord i «Castor» Johan Gundersen, født 21de juni 1879 i Bergen og hjemmehørende sammesteds.

Vidnet hadde tidligere avlagt ed, og kjendte saaledes denne handlings betydning.

Vidnet besvarte de ham forelagte spørsmål saaledes:

Ad 1. Angaaende eksplosionen forklarte vidnet sig i fuld overensstemmelse med foregaaende vidne. Angaaende fyrbøter Jensens død uttalte vidnet, at det oprindelig stod i den formening, at Jensen, som var sendt agterut for at purre vagten til kl. 11, ikke før eksplosionen var kommet ned i fyrrummet; senere hadde imidlertid vidnet hørt av folk, som var paa dækket, at Jensen dog hadde begit sig derned, og vidnet maa saaledes anta, at Jensen er omkommet paa den av 1ste maskinisten antydende maate.

Ad 2—5. Bortfalder.

Ad 6. Nei.

Ad 7. Bortfalder.

Ad 8. Nei.

Oplæst og vedtat.

(t.) Johan Gundersen.

Vidnerne blev derefter paa foreskrevne maate edfæstet og forretningen avsluttet.

(t.) Herman Schanche.

(t.) L. Brinchmann. (t.) F. Lugg.

Seilskib „**Semantha**“ (W. J. H. G.) av Lyngør,

Reg.ton br. 2279, last: Hvete, ødelagt paa reise fra Portland, Oregon til Queenstown. Omkommet: ingen.

Aar 1915 den 22de februar avholdtes paa generalkonsulatet i Buenos Aires ifølge berammelse sjøforklaring i anledning av, at firm. barkskib «Semantha» blev skuddt isenk av tysk hjelpekrydser «Kronprinz-Wilhelm» under reise fra Portland Or. til Queenstown f. o. med en ladning hvete. Forretningen bestyredes av den ved Generalkonsulatet ansatte konsul Gerh. Stolz-Petersen.

Da skibets dagbok blev tilbakeholdt ombord i «Kronprinz-Wilhelm» fremlagde kaptein Halvorsen følgende fremstilling av hvad der var foregaaet.

«Søndag den 25de oktober 1914 avgik 4 m. bark «Semantha» fra Portland Oregon med en ladning bestaaende av 59615 sække hvete be-

stemt til Queenstown for ordre. Reisen foregik uten noget nævneværdigt indtil onsdag den 3dje februar 1915 da skibet befandt sig paa 26° 8' s. br. og 27° 18' l. v. f. Gr. kl. 12 md. Kl. 7½ emd. kom krydseren «Kronprinz-Wilhelm» opunder skibets b. b. side og praiede efter nationalitet, last og bestemmelsessted. Besvaret samme, fik ordre til at kaste bi. Straks efter kom flere livbaater langs siden, der var bemannet med tyske officerer og matroser. Officererne kom over og forlangte av kapteinen skibets logbok og skibspapirer fremlagt. Straks efter fik skriftlig ordre til at mandskapet øieblikkelig skulde samle sine eiendele og forlate skibet, da skibet skulde sænkes. Speciel ordre av officererne. Omkring 8-tiden kom ombord i krydseren hvor vi blev lukket under dæk, senere paa aftenen hørt 14 à 16 skud, som var for at sænke skibet. De fremlagte skibspapirer beholdt officererne, for samme har kapteinen faaet kvittering. Efter ankomsten ombord i krydseren blev kapteinen og styrmand indkaldt i et rum, hvor vi blev tvunget til at undertegne nogle papirer som blev oplæst paa tysk som vi litet forstod. Alt skedde i en hast og i mørket, saa der gaves for liten tid til at samle alle sine klær, saa meget gik tapt, spesielt kapteinens slapkiste.

Mandskapet forblev ombord i krydseren indtil fredag 12te februar da den tyske damp «Holger» kom langs siden for at ta mandskaperne fra de kaprede skibe iland.

Tirsdag den 16de om aftenen ankom til Buenos Aires, forblev ombord indtil torsdag den 18de om aftenen da man fik tilladelse til at gaa iland. Mandskapet blev anvist bosted iland av konsulatet.

Buenos Aires, 20de februar 1915.

(u) Nils Halvorsen,
fører.

Fremstod skibsfører Nils Halvorsen hjemmehørende i Lyngør og forklarede at han var fører av firm. bark «Semantha» av Lyngør, av 2211 ton nettodrægtighet og med kjendingssignal W. J. H. G. Skibet var bygget i Glasgow i 1888 hadde sidste gang gjennomgaaet klassebesigtigelse av engelsk Lloyds i mars 1913 og hadde klasse A. I,

100 i engelsk Lloyds. Besætningen utgjorde 22 mand inkl. kaptein. Komparenten ansaa skibets nuværende værdi at være £ 12 000. Der var assurert i forskjellige norske assuranceselskaper for 110 000,00. Kapteinen var medeier for en tolvtepart til en værdi av kr. 12 000,00. Denne var assurert av den korresponderende reder sammen med de øvrige parter. I Portland blev der indkjøpt proviant og utstyr for et aar. Komparenten trodde ikke, at dette som hadde en værdi av £ 4 000 var assurert. Fragten utgjorde £ 5 613. 9. 6. hvorav intet var blit utbetalt i Portland; han kjendte ikke til om denne var assurert. Lasten som bestod av 59615 sække eller 3 621 ton hvyte, hadde en værdi av ca. kr. 2 000 000,00. Skibet avgik fra Portland Or. den 25de oktober f. a. bestemt til Queens-town f. o. Ifølge konnossementet som fremlagdes skulde lasten losses til ordre «at a safe port in the United Kingdon, or on the continent between Havre and Hamburg, both included, Rouen and Manchester Ship Channel above Bridges excluded». Skibet var ved avreisen i enhver henseende i fuld sjødygtig stand, det hadde et dyppaaende av 21 fot 6' forut og 21 fot 9' agterut med fribord 4 fot 6' styrbord og bagbord. Reisen foregik uten at der forefaldt noget av interesse indtil den 3dje februar, da skibet befandt sig paa 26° 8' s. b. 27° 18' l. v. f. Gr. ifølge observationerne kl. 12 middag. Om aftenen ved halvottetiden blev skibet praiet av et stort dampskib hvis nationalitet ikke straks kunde sees da flaget kun var oplyst av en liten elektrisk lampe. Der blev ropt over og forlangt oplysning om skibets nationalitet, bestemmelsessted og ladning. Da disse spørsmaal var besvaret blev der fra dampskibet git ordre til at kaste bi. Seilene blev firet ned, og da skibet var stoppet kom flere livbaater bemanded med bevæbnede matroser og officerer langs siden. Fem eller seks officerer kom ombord og forlangte skibets papirer og dagbok. Disse blev dem utlevert i kalytten, hvorhen de hadde fulgt kapteinen. Derefter forlangte de at lukerne skulde aapnes, og da dette var gjort og lasten undersøkt, gav en av officererne ordre til, at kapteinen og mandskapet straks skulde pakke sammen sit tøy og forlate skibet da dette skulde sænkes. Der blev git

mandskapet et kvarter til at ordne sig. Komparenten bad dem flere gange om at skaane skibet, men der blev svaret at der ikke var tid til at losse lasten. Herimot anførte komporenten at lasten med lethet kunde ødelægges ved hjælp av fem fate parafin, men officererne svarede at der ikke var tid dertil, og at skibet kunde betales. Der blev derefter overlevert komporenten en skriftlig ordre, som fremlagdes. Denne hadde følgende indhold:

«An Bord S. M. Hilfskreuzer «Kronprinz-Wilhelm».

Bekanntmachung:

1. Ihr Schiff ist feindlich (overstrøket).
2. Die Ladung Ihres Schiffes ist feindliches Gut und Kontrabande.
3. Sie müssen sofort mit Ihrer ganzen Besetzung an Bord des Hilfskreuzers kommen; personliches Eigentum darf jeder mitbringen.
4. Widerstand hat Zwang zur Folge.

Proklamation.

I hereby give you the official proclamation.

1. Your ship is an hostile one (overstrøket).
2. The cargo of your ship are hostile goods and contrabande.
3. You must immediately go with all your crew on board of the auxiliary; personal goods can be taken along.
4. Resistance will result in compulsion.

Atlantik den 3dje februar 1915.

Der kommandant

(u) Thierfelder,
kapitänleutnant.

I overensstemmelse med denne ordre gik komporenten igang med at pakke ind sit tøy, men da tiden var knap, fik han kun med sig sine ganglæder. Resten av sine eiendele, deriblandt sløpiksten, gik tapt. Disses værdi anslog komporenten til kr. 3 000,00. Komparenten og den øvrige besætning blev nu ført til «Kronprinz-Wilhelm», hvor de alle blev lukket ind i en kalyt paa 2den klasse. Om natten hørtes 14 à 16 skud, antagelig var det «Semantha», som blev skudt isenk. Den

næste morgen kom en officer ned til kapteinen med nogle papirer, som han læste op, og som han forlangte at komparenten og styrmanden skulde undertegne. Da papirerne var affattet paa tysk — et sprog som komparenten ikke forstod — protesterte han mot at undertegne disse. Officereren erklærede imidlertid, at de hadde at følge ordre, hvorefter de undertegnede papirerne. Et par dage senere blev der av en officer bragt komparenten en kvittering for skibets papirer, hvilken fremlagdes. Den hadde følgende indhold:

«Verzeichniss der Schiffspapiere des norwegische Segelschiffes «Semantha».

Lfd. nr.	Anzahl.	Bezeichnung.
1	1	Logbuch.
2	3	Gesundheitspässe.
3	1	Uebergangsurkunde.
4	1	Musterrolle.
5	1	Ausklarierungspapier.
6	1	Manifest.
7	1	Konnossement.
8	1	Verpflichtungsverhandlung (overstrøket)
9	1	Bekanntgabe an den kapitan.
10	1	Verzeichniss der Schiffspapiere.

S. M. Hilfskreuzer «Kronprinz-Wilhelm».

Atlantik, den 6te februar 1915.

Der 1ste Prizenofficier	Der Kommandant
(n) Kjer,	(u) Thierfelder,
Leutnant z. See.	Kapitanleutnant.

Mandskapet forblev ombord i «Kronprinz-Wilhelm» indtil den 12te februar og blev godt behandlet. I almindelighet fik de til-ladelse til at opholde sig paa dæk fra kl 8 morgen til kl. 6 aften. Om natten var de derimot indelukket paa mellemdækket sammen med skibets fyrbødere og emigranter fra fire engelske skibe, som ogsaa var blit sænket af «Kronprinz-Wilhelm». Den 12te februar førtes besætningen over til tysk d/s «Holger» som førte dem til Buenos Aires, hvor de ankom paa Reden den 16de februar.

Oplæst og vedtat. Komparenten avtraadte.

Fremstod som
1ste vidne Einar Svendsen, 31 aar gammel, hjemmehørende i Risør, førstestyrmand paa

firm. bark «Semantha». 2det vidne Halvor Mercelius Halvorsen, 68 aar gammel, hjemmehørende i Arendal, Hans Næss nr. 142, tømmermand paa «Semantha» og 3dje vidne Samuel Kristoffersen, 28 aar gammel, hjemmehørende i Lyngør, baadsmand paa «Semantha».

Vidnerne blev alvorlig formanet til at forklare den fulde sandhet, samt foreholdt edens betydning og den borgerlige straf som de paadrar sig ved i nogen henseende at avvike fra sandheten. Vidnerne avtraadte undtagen

1ste vidne styrmand Svendsen, som forklarede at den 3dje februar omkring kl. 7¹/₂ om aftenen, kom en stor damper opunder skibet, praiede og spurte hvad skibets nationalitet var, hvad last det hadde inde og hvortil det var bestemt. Da disse spørsmaal var blit besvaret, blev der ropt over ordre til at «heave to» og senere «lower the sails». Dette blev gjort, og en stund efter kom der to baade med matroser og marineofficerer langs siden. Flere officerer kom ombord, og efter at ha talt et øieblik med kapteinen gik de med denne ned i kahytten. En stund senere kom en av officererne op igjen paa dækket henvendte sig til vidnet og forlangte at se lasten. Vidnet lot derfor lukerne aapne og efter at ha set paa lasten spurte officereren om der var seilduk ombord, og paa vidnets bejaende svar bad han om at faa se hvor den var. Vidnet førte som følge herav officereren til kjælderens agterut, hvor der fandtes ni ruller seilduk, som officeren lot bringe til baatene. Nogen kvittering herfor blev ikke git. Da vidnet kom paa dæk igjen, meddelte kapteinen ham, at han hadde faat skriftlig ordre til at forlate skibet, da dette skulde sænkes. Vidnet gik ned i sin kahyt for at pakke men da han var den sidste, som fik besked om, at skibet skulde forlates, fik han ikke tid til at ta med sig mere end det aller-mest nødvendige og mistede derfor en stor del av sine effekter. Han anslog det tap han hadde litt, til ca. kr. 200,00. Da besætningen kom ombord i krydseren blev de efter et kort ophold paa dæk lukket ned paa mellemdækket. Senere paa aftener hørtes en del skud, og da de næste morgen ved ottetiden kom paa dæk, saaes intet til «Semantha». En morgen nogle dage senere blev vidnet kaldt

ind i en kahyt hvor han av en officer blev forelagt «Semanthas» journal hvori der var skrevet noget paa tysk, som han ikke forstod, samt et papir, der var skrevet paa tysk, hvilket han blev anmodet om at undertegne. Da kapteinen allerede hadde underskrevet, gjorde vidnet det samme. Besætningen blev behandlet godt ombord i krydseren, fik anvist gode lugarer og fik likeledes god mat, men folkene led temmelig meget av varme, indelukket som de var paa mellemdækket med lukkede døre og ventiler. Ombord i krydseren opholdt besætningen sig i 9 dage, hvorefter de blev ført over til «Holger», som bragte dem til Buenos Aires.

Oplæst og vedtat. Vidnet avtraadte.

Fremstod 2det vidne, tømmermand Halvorsen og forklarede at han befandt sig paa dæk, da «Semantha» blev praiet av krydseren. Han var med og tok ind seilene, saasnant der var git ordre dertil fra krydseren. En stund efter at officererne var kommet ombord kom kapteinen og varskuete at folkene maatte pakke toiet sit i sakkene, da de hadde faat ordre til at forlate skibet. Vidnet henvendte sig til en av officererne og spurte om han kunde ta sit verktøi med, hvortil officeren svarte han kunde ta hvad han vilde. Mens han holdt paa med at pakke ned verktøiet kom imidlertid en officer til kammerdøren og bad ham «hurry up» saa han fik ikke verktøiet med sig, heller ikke alt sit tøi. Han antok han haede mistet verktøi og klær for henimot kr. 200,00. Behandlingen ombord i krydseren var god. Vidnet forklarte sig forresten i overensstemmelse med kapteinen og 1ste vidne. Vidnet saa ikke at der blev ført seildug fra skibet i baatene.

Oplæst og vedtat. Vidnet avtraadte.

Fremstod 3dje vidne, baadsmand Kristofersen og forklarte at han hadde vagt da krydseren kom opunder og praiete skibet. Paa eksamination forklarte han sig i fuld overensstemmelse med kapteinen samt 1ste og 2det vidne. Han hadde set at der toges seildug fra «Semantha» i krydserens baate, men saa ikke hvor mange ruller. Vidnet hadde mistet effekter til en værdi av ca. kr. 50,00. Behandlingen ombord i krydseren fandt han god.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne, av hvilke ingen hadde paahørt de andres forklaringer, blev derfor edfæstet.

Sjøforklaringen sluttetes

(u) Gerh. Stoltz-Petersen,
konsul.

D/S „Belridge“ (M. K. G. D.) av Tønsberg.

Reg.tou br.: 7020, last: Petroleum, beskadiget den 19de februar paa reise fra New Orleans til Rotterdam. Omkommet: ingen.

Aar 1915 søndag den 21de februar avholdtes sjøforklaring ombord i dampskib «Belridge» av Tønsberg, for tiden henliggende i Thameshaven, i anledning av det havari som fartøiet led i kanalen den 19de samme maaned i nærheten av Varne fyrskib.

Forretningen administrertes av general-konsul Eckell med vicekonsul Aall som protokolfører, og som bisiddere fungerte fhv. skibsfører O. Kverndal og maskiningeniør Bjørn Kverndal.

Kaptein Ole Olsen av Nøterø fremstod og forklarte at han er fører av s/s «Belridge» av Tønsberg M. K. G. D. drægtig 7020 tons brutto, 4420 tons netto, bygget i Sunderland 1914 av staal, værdi ca. kr. 2 000 000,00. Fartøiet er assurert i Kristiania Sjøforsikringsselskap foruten krigsassurert. Assurance-sum ubekjendt.

Fartøiet, som har en besætning paa 38 mand foruten kapteinen, var paa reise fra New Orleans til Amsterdam med 9145 tons petroleum, til værdi av omkring \$ 150 000. Assurance-sum ubekjendt.

Kapteinen fremla fartøiets dagbok samt et med samme overensstemmende utdrag av følgende lydelse:

«Avgik fra New Orleans den 28de januar kl. 7 fmd. med fuld ladning petroleum, stor 9145 tons, bestemt for Amsterdam. Dybgaende agter 26' 6" forut 23' 11", bunkers 520 tons. Skibet fuldt bemandet og i enhver henseende i god sjødygtig stand for reisen. Anløp Newport News den 3dje februar hvor der indtoges bunkers, avgik den 4de og reisen fortsattes for variabelt vind og veir og intet at bemerke før Torsdag den 18de februar da skibet ankom St. Helens Road kl. 0¹/₂ emd., hvor der